

ទស្សនាវដ្តី

កសិកម្ម

THE AGRICULTURE MAGAZINE

ឆ្នាំទី ២០ ម្រឹមាសទី ១ (មករា-មីនា) ឆ្នាំ ២០២១ លេខ ៧៧

អាសយដ្ឋានលេខៈ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់អរ្យធានសាវី ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខៈ (០៥៣) ២២២ ៣៨១ទូរសារលេខៈ (៨៨៨)២៣ ២១៧ ២២០
គេហទំព័រ : <http://www.maff.gov.kh>
e-mail : info@maff.gov.kh

- លិខិតថ្លែងអំណរគុណ សម្តេចវិបុលសេនាភក្តី សាយ ឆន្ទ៍ ប្រធានព្រឹទ្ធសភា ធ្វើជូន ឯកឧត្តម **វេជ្ជ សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ០១
- លិខិត **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ធ្វើជូន ឯកឧត្តម **វេជ្ជ សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ០២
- លិខិតថ្លែងអំណរគុណ **សម្តេចក្រឡាហោម ស ខេង** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ធ្វើជូន ឯកឧត្តម **វេជ្ជ សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ០៣
- សុន្ទរកថា ឯកឧត្តម **វេជ្ជ សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាអនុប្រធានក្រុមការងារអន្តរក្រសួងគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងអេកូទេសចរណ៍ក្នុងកម្មវិធីបើកអង្គវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២..... ០៤
- សុន្ទរកថាឯកឧត្តម **វេជ្ជ សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាអនុប្រធានក្រុមការងារអន្តរក្រសួងគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងអេកូទេសចរណ៍ក្នុងកម្មវិធីបិទអង្គវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២..... ០៤
- សុន្ទរកថា ឯកឧត្តម **វេជ្ជ សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងឱកាសបិទកិច្ចប្រជុំបូកសរុបសភាពការណ៍វិស័យផលិតផលប្រចាំឆ្នាំ២០២០ និងទិសដៅវិធានការឆ្នាំ២០២១..... ១២
- បច្ចេកទេសដាំដំណាំកៅស៊ូជាលក្ខណៈគ្រួសារ (បន្តពីទស្សនាវដ្តីកសិកម្មលេខ៧៦)..... ១៤
- ចំណេះដឹងស្តីអំពីសុខភាពសត្វ(បន្តពីទស្សនាវដ្តីកសិកម្ម លេខ៧៦) ២៣
- បទពិសោធន៍ជោគជ័យលើមុខរបរចិញ្ចឹមបង្កងរបស់កសិករ ព្រំ វ៉ាត..... ៣២
- បទពិសោធន៍ជោគជ័យលើមុខរបរចិញ្ចឹមទាកសិករ ស្ពត សុផល..... ៣៦
- វិធីសាស្ត្រក្នុងការយករួចខ្លួនពីការដេញប្រហារពីសត្វសាហាវទាំង១២ ដែលគួរតែចងចាំ..... ៤០
- របាយការណ៍ស្តីពីសភាពការណ៍កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ប្រចាំត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២១និងទិសដៅអនុវត្តបន្ត..... ៤៦
- សេចក្តីណែនាំស្តីពីការចាត់វិធានការណ៍បង្ការ និងទប់ស្កាត់ការរាតត្បាតនៃជំងឺ COVID 19 ៦០
- សកម្មភាពថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ..... ៦១

ព្រឹទ្ធសភា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

លិខិតថ្លែងអំណរគុណ

ជូនចំពោះ

ឯកឧត្តម វេង សាខុន

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយដែលឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី បានធ្វើលិខិតជូនពរចុះថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ ក្នុងឱកាសខួបកំណើតខ្ញុំ គម្រប់ ៧៦ ឈានចូល ៧៧ ឆ្នាំ។

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី ដែលបានជូនពរខ្ញុំប្រកប ដោយមនោសញ្ចេតនាយ៉ាងកក់ក្តៅបំផុត ហើយក្នុងឱកាសនេះខ្ញុំក៏សូមជូនពរឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទវិញ សូមទទួលបាននូវជោគជ័យថ្មីៗថែមទៀត ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចបម្រើជាតិមាតុភូមិ និងសូមបាន ជួបតែនឹងពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

សូមឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី ទទួលនូវការរាប់អានដ៏ស្មោះស្ម័គ្រ ពីខ្ញុំ។

ថ្ងៃ ១៧ ៧ រោច ខែមាយ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១

សម្តេចវិបុលសេនាភក្តី សាយ ឈុំ

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ងឿជូន

ឯកឧត្តម វេង សាខុន

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

តាមរយៈលិខិត ៨៨៣៦ កសក ចុះថ្ងៃចន្ទ ៣រោច ខែអស្សុជ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២០ របស់ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ខ្ញុំ និងភរិយា បានទទួលរួចហើយនូវអាហារូបករណ៍ ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ នៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ចំនួន ៥០កន្លែង សម្រាប់ឆ្នាំសិក្សាថ្មី២០២០-២០២១ នេះ។

ការចូលរួមរបស់ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក៏ដូចជាសាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទកសិកម្ម គឺបានបង្ហាញនូវសកម្មភាពយ៉ាងសកម្ម ស្របតាមគោលនយោបាយរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សឱ្យមានចំណេះដឹង និង ចំណេះធ្វើ ប្រកបដោយគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សម្រាប់បន្តវេនក្នុងការកសាង និងអភិវឌ្ឍន៍ ប្រទេសជាតិ។

សូម ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី និង គណៈគ្រប់គ្រង បុគ្គលិក សាស្ត្រាចារ្យ និងស្រីត នៃសាកល វិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម បានជួបប្រទះនឹងពរទាំងប្រាំប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និង បដិភាណៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៨កើត ខែមាយ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១

ហ៊ុន សែន

**សម្តេចក្រុងក្រុងហោម ស ខេង
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ**

លិខិតថ្លែងអំណរគុណ

ជូនចំពោះ

ឯកឧត្តម វេង សាខុន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ឯកឧត្តម ជាតិរាជ្យ អោន!

ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ និងសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះសម្ភារចិត្តស្រលាញ់រាប់អាន ដ៏ជ្រាលជ្រៅរបស់ ឯកឧត្តម រួមជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរាជការក្រោមឱវាទ ដែលបានធ្វើលិខិតជូនពររូបខ្ញុំ ក្នុងឱកាសចម្រើនជន្មាយុ ៧០ឆ្នាំ ឈានចូល ៧១ឆ្នាំ កាលពីថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១ កន្លងទៅនេះ ។

តបចំពោះសម្ភារចិត្តដ៏ប្រពៃនេះ នាឱកាសឆ្នាំថ្មី២០២១ ខ្ញុំសូមជូនពរ ឯកឧត្តម និងលោកជំទាវ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ និងសហការី សូមមានសុខភាពល្អបរិបូណ៌ សុភមង្គល និងទទួលបានជោគជ័យ គ្រប់ការកិច្ច ព្រមទាំងបានប្រកបដោយពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

សូម ឯកឧត្តម ទទួលនូវសេចក្តីរាប់អានដ៏ជ្រាលជ្រៅពីខ្ញុំ ។

ថ្ងៃ សុក្រ ៩កើត ខែមាយ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ២០២១

ស ខេង

សុទ្ធកេចា

ឯកឧត្តម វេង សាខុន

**រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាអនុប្រធានក្រុមការងារ
អន្តរក្រសួងគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងអេកូទេសចរណ៍
ក្នុងកម្មវិធីបើកអង្គវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២**

ថ្ងៃពុធ ១៤កើត ខែមាយ ឆ្នាំ ជូត ទោស័ក ព.ស ២៥៦៤
ខេត្តសៀមរាប ថ្ងៃទី២៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១

សូមគោរព ៖

- គណៈអធិបតី
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ-អន្តរជាតិ
- សមាជិក សមាជិកានៃអង្គវេទិកាជាតិមេត្រី

ឯកឧត្តម **វេង សាខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាអនុប្រធានក្រុមការងារអន្តរក្រសួងគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងអេកូទេសចរណ៍ ថ្លែងក្នុងកម្មវិធីបើកអង្គវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២

ថ្ងៃនេះ ក្នុងនាមក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ខ្ញុំមានកិត្តិយស និងសេចក្តីសោមនស្សរីករាយជាអនេក និងសូមសម្តែងនូវបដិសណ្ឋារកិច្ចចំពោះគណៈអធិបតី ឯកឧត្តមលោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ភ្ញៀវកិត្តិយសទាំងអស់ដែលបានឆ្លៀតឱកាសចូលរួមក្នុង អង្គវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២ ដ៏មានអត្ថន័យនេះ។ ជាមួយនេះដែរ ខ្ញុំសូមកោតសរសើរ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះក្រុមការងារអន្តរក្រសួងក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ក្រសួងទេសចរណ៍ ដែលបានសហការយ៉ាងល្អប្រសើរជាមួយរដ្ឋបាលខេត្តសៀមរាប ព្រមទាំងអង្គការជាតិ-អន្តរជាតិ និងដៃគូពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងការរៀបចំវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២នេះ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុង

បរិយាកាសមួយប្រកបដោយភាពទាក់ទាញ ពោរពេញដោយអត្ថន័យយ៉ាងជ្រាលជ្រៅនៅខេត្តសៀមរាបទឹកដីទេសចរណ៍ដ៏ស្រស់បំព្រងនៃមាតុភូមិអង្គរដ៏បរវរនេះ។

លើសពីនេះទៀត ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវមូលវិចារណ៍ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះ ចំណាប់អារម្មណ៍ដ៏មានអត្ថន័យរបស់ឯកឧត្តម ទៀ សីហា អភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តសៀមរាប ដែលបានជម្រាបជូនអំពីស្ថានភាពនៃដំណើរការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយផ្លែផ្កា ពិសេសសក្តានុពលនៃវិស័យទេសចរណ៍ និងវិស័យសំខាន់ៗផ្សេងៗទៀត ដែលក្នុងនោះក៏មានវិស័យកសិកម្មផងដែរ រួមទាំងការរៀបចំផែនការមេ អភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍ និងផែនការសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តសៀមរាប ឆ្នាំ២០២០-២០២៥ ដែលពិតជាបានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញអំពីការខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការរួមចំណែកលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចជាតិប្រកបដោយផ្លែផ្កា ពិសេសក្នុងកាលៈទេសៈដែលប្រទេសជាតិយើងទទួលរងនូវហានិភ័យពីជំងឺរាតត្បាតបណ្តាលមកពីកូវីដ-១៩នេះ ក៏ដូចជាគ្រោះទឹកជំនន់នាពេលកន្លងមកនេះផងដែរ។

អង្គវេទិកាជាតិមេត្រី!

យើងទាំងអស់គ្នាបានជ្រាបយ៉ាងច្បាស់ហើយថា រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៦នៃរដ្ឋសភា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងឈ្លាសវៃបំផុតរបស់ សម្តេចតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ក្នុងការធានានូវសុខុសន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដែលមានភាពអនុគ្រោះសម្រាប់សកម្មភាពផុសផុលនៃការវិនិយោគ និងធុរកិច្ចក្នុងគ្រប់វិស័យ។ ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ កម្ពុជា

ភ្ញៀវភិក្ខុយសារអញ្ជើញចូលរួមក្នុងកម្មវិធីបើកអង្គវេទិកា ភាគី អេកូទេសចរណ៍លើកទី២ នៅសណ្ឋាគារសុខា ខេត្តសៀមរាប

បានឆ្លងកាត់ពីឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលទាប មកជាប្រទេស មានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប កាលពីឆ្នាំ២០១៥ កន្លងទៅ ហើយប្រាក់ចំណូលប្រជាជននឹងកើនឡើងដល់១ ៩០០ដុល្លារ អាមេរិកក្នុងមួយឆ្នាំ សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០២០នេះ។ រីឯអត្រានៃភាពក្រីក្រនៅកម្ពុជាក៏បានបន្តធ្លាក់ចុះជាលំដាប់ពី ជាង៥៣% ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ រហូតមកដល់ក្រោម១០% នាពេល បច្ចុប្បន្ននេះ។ ជាលទ្ធផល សេដ្ឋកិច្ចជាតិយើងបានរីកចម្រើន យ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក៏កំពុង ផ្លាស់ប្តូរពីប្រទេសដែលពឹងផ្អែកលើវិស័យកសិកម្មទៅជាប្រទេស ដែលពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើវិស័យឧស្សាហកម្ម និងសេវាកម្មវិញ ក្នុងបរិបទនៃបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤។ ជាចក្ខុវិស័យ និងទិស

ភ្ញៀវភិក្ខុយសារអញ្ជើញចូលរួមក្នុងកម្មវិធីបើកអង្គវេទិកា ភាគី អេកូទេសចរណ៍លើកទី២ នៅសណ្ឋាគារសុខា ខេត្តសៀមរាប

ដៅគោលនយោបាយវែងឆ្ងាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលគឺ ប្រែក្លាយ កម្ពុជាទៅជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ នៅឆ្នាំ

២០៣០ (ចន្លោះពី ៤ ៨០០ដុល្លារអាមេរិកទៅ ១២ ០០០ ដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ) និងជាប្រទេស មានចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០ (ចាប់ពី ១២ ០០០ដុល្លារ អាមេរិកឡើងទៅ)។

ជារួមសន្ទុះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ប្រកបដោយ សុទិដ្ឋិនិយមនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងច្បាស់អំពីការរីកចម្រើន នៃវិស័យនានា ដែលជាសមាសធាតុដ៏សំខាន់ក្នុងការជំរុញ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ជាពិសេសវិស័យកសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម ទេសចរណ៍ កាត់ដេរ និងសំណង់ជាដើម។ ក្នុងនោះ រាជរដ្ឋា ភិបាលបានចាត់ទុកវិស័យកសិកម្មជាវិស័យអាទិភាពមួយនា គ្រប់កាលៈទេសៈ ហើយវិស័យទេសចរណ៍គឺជា មាសបែតង ដែលមានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង និងប្រកបដោយសក្តានុពល។ ដោយឡែក របៀបវារៈនៃអង្គវេទិកានាពេលនេះ គឺពិតជាបាន ឆ្លើយតបយ៉ាងសមស្របទៅនឹងចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល លើការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការបន្តអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជាថា ជា “ទេសចរណ៍វប្បធម៌ និងធម្មជាតិ” ផងដែរ ជាពិសេសគោល នយោបាយជាតិ អេកូទេសចរណ៍២០១៩-២០៣០។

ជាអកុសល រលកព្យុះនៃវិបត្តិជំងឺឆ្លងកូវីដ-១៩ បាន នឹងកំពុងបោកបក់មកលើសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម នៅក្នុងបណ្តា ប្រទេសស្ទើរតែទាំងអស់នៅទូទាំងពិភពលោក រួមទាំងកម្ពុជា យើងផងដែរ។ ការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និងវិបត្តិសេដ្ឋ កិច្ចនេះបានបង្កការគំរាមកំហែងយ៉ាងខ្លាំងក្លាដល់ការអភិវឌ្ឍ ដែលកម្ពុជាសម្រេចបានដោយជោគជ័យក្នុងរយៈពេលជាងពីរ ទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះនៃប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន។ ក្នុងបរិការណ៍ នេះធនាគារពិភពលោក និងស្ថាប័នអន្តរជាតិធំៗបានព្យាករណ៍ ថា នៅឆ្នាំ២០២០នេះ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាអាចធ្លាក់ចុះក្នុងរង្វង់ -២,០%។ ប៉ុន្តែមកដល់ពេលនេះ សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា នៅតែបង្ហាញសញ្ញាវិជ្ជមានចំពោះវិស័យមួយចំនួន ហើយវិស័យ ខ្លះទៀតនៅតែបន្តជួបការលំបាក ជាពិសេសវិស័យទេសចរណ៍ ដែលកំពុងជួបនឹងបញ្ហានៃការធ្លាក់ចុះចំនួនភ្ញៀវទេសចរទេស យ៉ាងគំហុកក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំនេះ។ ទោះជាយ៉ាងណា យើង សង្ឃឹមថា កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានឹងស្ទុះងើបឡើងវិញ នៅក្នុង ឆ្នាំ២០២១នេះ ដោយសារកម្លាំងជំរុញនៃគោលនយោបាយ គាំទ្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលជួយដល់ជនក្រីក្រ ភាពល្អប្រសើរ ជាងមុននៃផលិតកម្មវិស័យកសិកម្ម ការកើនឡើងនៃការនាំ ចេញផលិតផលសម្លៀកបំពាក់ ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញប្បទាន

សកម្មភាពទស្សនាពិព័រណ៍ក្នុងកម្មវិធីវិស័យកសិកម្មកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២១ នៅសណ្ឋាគារសុខា ខេត្តសៀមរាប

ដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាដើម។ ជាមួយគ្នានេះ ទេសចរណ៍ក្នុងស្រុកក៏បានជួយមួយផ្នែកក្នុងការធ្វើឱ្យឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ និងការធ្វើដំណើរកម្សាន្តកកើតឡើងវិញផងដែរ។ ក្នុងបរិបទនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានខិតខំតស៊ូយ៉ាងប្រញាប់ និងយកអស់កម្លាំងកាយចិត្ត បញ្ហាញាណ និងធនធាន ដើម្បីការពារសុខុមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដោយភាពកក់ក្តៅ ព្រមទាំងបាន និងកំពុងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដោយអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅ និងការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសវិស័យកសិកម្មដែលកំពុងតែដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ការរក្សាបាននូវសន្តិសុខស្បៀងអាហារជូនប្រជាជនកម្ពុជាចំនួនប្រមាណជាង១៦លាននាក់ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនយើង ក្នុងសមរម្យសង្គ្រាមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺ COVID-១៩នេះ។

ម្យ៉ាងទៀតក្នុង កាលៈទេសៈដែលយើងកំពុងទទួលបាននូវបញ្ហាប្រឈមពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩នេះ សម្រាប់វិស័យកសិកម្ម ខ្ញុំយល់ថា យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវគាំទ្រ និងចូលរួម “ប្រែក្លាយកសិកម្មកម្ពុជា ជាកសិកម្មទំនើបមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង បរិយាប័ន្ន ធននឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងនិរន្តរភាពដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារកសិករ លុបបំបាត់ភាពអត់ឃ្លាន សម្រេចបានសន្តិសុខស្បៀង ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងអាហារូបត្ថម្ភ និងជំរុញការអភិវឌ្ឍកសិកម្មដោយនិរន្តរភាព” ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពតាមអភិក្រម និងវិសាលភាពថ្មីដើម្បីប្រែក្លាយវិស័យនេះ ពីដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍតាមបែបយថាធិការ ឈានទៅរកដំណាក់កាលថ្មីដែលផ្តោតលើ

ប្រពលវប្បកម្ម ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ពិពិធការរូបនីយកម្មដំណាំដែលមានសក្តានុពល និងមានតម្លៃការទីផ្សាររួមទាំងការចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្មជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម ដែលយើងទាំងអស់គ្នាត្រូវចូលរួមឱ្យបានសកម្មថែមទៀត ព្រមទាំងការអនុវត្តគោលនយោបាយពិពិធការវិស័យទេសចរណ៍ដើម្បីកែប្រែជីវភាពរបស់បងប្អូនដែលប្រកបមុខរបរកសិកម្មឱ្យទៅជា “កសិ-ពាណិជ្ជករ” និងទទួលបានតម្លៃបន្ថែមក្នុងជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួន។ ជាពិសេស ការធានាបាននូវអាហារូបត្ថម្ភប្រកបដោយគុណភាពសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងមូល និងមានអតិរេកសម្រាប់ការនាំចេញ ដោយមិនត្រូវមើលរំលងអំពីការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍធនធានព្រៃឈើ និងជលផល ដើម្បីនិរន្តរភាពនៃភពផែនដី ប្រកបដោយភាគរហស្សនៈ និងភាពទាក់ទាញពីភ្ញៀវទេសចរផងដែរ។

សូមជម្រាបជូនថា បច្ចុប្បន្ននេះសហគមន៍នេសាទចំនួន ១៣១សហគមន៍ក្នុងចំណោមសហគមន៍នេសាទទាំងអស់៥១៦ នៅកម្ពុជា គឺមានសក្តានុពលអាចបង្កើតជាសហគមន៍ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋានក្នុងគោលដៅជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ ក៏ដូចជាសេដ្ឋកិច្ចជាតិជាចម្បង។ បច្ចុប្បន្ន មានសហគមន៍នេសាទចំនួន ២៧សហគមន៍ បាននិងកំពុងដំណើរការទេសចរណ៍ធម្មជាតិនៅតំបន់មាត់សមុទ្រ និងតំបន់បឹងទន្លេសាបនៅក្នុង ៩ខេត្ត រួមមានខេត្តក្រចេះ ស្ទឹងត្រែង តាកែវ សៀមរាប បាត់ដំបង ពោធិ៍សាត់ កំពង់ឆ្នាំង បន្ទាយមានជ័យ កំពត ព្រះសីហនុ កែប និងខេត្តកោះកុង។ ដោយឡែក គិតមកទល់ពេលនេះ យើងបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើនៅទូទាំងប្រទេសសរុបចំនួន ៦៣៨សហគមន៍ក្នុងនោះបានធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងចំនួន ១០៣សហគមន៍ ព្រមទាំងមានតំបន់ព្រៃឈើតាមបណ្តោយដងស្ទឹង ព្រែក បឹង ក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ចម្ការឈើដាំ ស្ថានីយផ្សព្វផ្សាយ និងស្តារព្រៃឈើ ចម្ការកសិរុក្ខកម្ម ចម្ការរុក្ខទិវាថ្នាក់ជាតិ និងក្រោមជាតិ ដែលអាចអភិវឌ្ឍទៅជាគោលដៅទេសចរណ៍ធម្មជាតិ កសិ-ទេសចរណ៍ និងតំបន់លំហែកម្សាន្តផងដែរ។ លើសពីនេះទៀត យើងបង្កើតសហគមន៍កសិកម្មបានចំនួន ១ ១៩០សហគមន៍ និងសហភាពសហគមន៍កសិកម្មចំនួន ១១ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសហគមន៍កសិកម្មដែលមានសមាជិកសហគមន៍កសិកម្មសរុបទាំងអស់ចំនួន ១៥១ជាសមាជិក។ គិតមក

ទល់ពេលនេះគឺពុំទាន់មានសហគមន៍កសិកម្មណាមួយដែលបានបង្កើតមុខរបរពាក់ព័ន្ធនឹងទេសចរណ៍ទេ។

ជាការកត់សម្គាល់ទោះបីមានសក្តានុពលភាពទេសចរណ៍ក៏ការបង្កើតទេសចរណ៍ធម្មជាតិបានជួបបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនមានជាអាទិ៍៖

១. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសមត្ថភាពដឹកជញ្ជូន មិនទាន់បង្កភាពងាយស្រួលដល់ភ្ញៀវទេសចរ។

២. សមត្ថភាពបដិសណ្ឋារកិច្ច ដូចជាភាសា កន្លែងស្នាក់នៅ ម្ហូបអាហារ បន្ទប់អនាម័យ ទឹកស្អាត ការផ្សព្វផ្សាយ អំពីទេសចរណ៍ឱ្យបានទូលំទូលាយនៅមានកម្រិត។

៣. សហគមន៍ពឹងផ្អែកលើភ្នាក់ងារទេសចរណ៍ ហើយភ្នាក់ងារទេសចរណ៍មួយចំនួនមិនទាន់មានតម្លាភាព ក្នុងការបែងចែកផលប្រយោជន៍ជូនសហគមន៍ ដូចជាសហគមន៍នេសាទដែលជាអ្នកចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជួយថែរក្សាសម្បត្តិធម្មជាតិសម្រាប់ទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរ។

៤. សហគមន៍មិនទាន់មានទុនគ្រប់គ្រាន់ និងជំនាញក្នុងការពង្រីកសកម្មភាពទេសចរណ៍ដែលមានការទាក់ទាញដោយបច្ចុប្បន្ន កន្លែងកម្សាន្តតាមសហគមន៍នេសាទនៅពឹងផ្អែកតែលើធនធានធម្មជាតិដែលមាន ដោយបានខិតខំប្រឹងប្រែងថែរក្សា និងអភិរក្សដើម្បីទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរ ហើយជូនកាលក៏ទទួលរងនូវប្រធានស័ក្តិ និងសម្ពាធពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផងដែរ។ ម្យ៉ាងទៀត ចំណូលដែលសហគមន៍ទទួលបានពីទេសចរណ៍ធម្មជាតិនេះគឺនៅមានកម្រិត ពោលគឺសហគមន៍នៅតែពឹងផ្អែកលើថវិកាជំនួយឧបត្ថម្ភពីខាងក្រៅតែប៉ុណ្ណោះ។

៥. តំបន់ខ្លះមានដែនសមត្ថកិច្ចជាន់គ្នា មានជម្លោះរវាងសហគមន៍ និងសហគមន៍ សមត្ថកិច្ច និងសមត្ថកិច្ច ប្រជាជនសមត្ថកិច្ច និងក្រុមហ៊ុនជាដើម ដែលទាមទារឱ្យមានការដោះ

ស្រាយ សម្របសម្រួលគ្នាជាចាំបាច់។

៦. សេវាកម្មភាគច្រើនផ្តល់តែវិលល្ងាច និងមិនទាន់មានកន្លែងដែលអាចឱ្យភ្ញៀវស្នាក់នៅបានយូរប្រកបដោយការជឿទុកចិត្ត និងភាពកក់ក្តៅ។

៧. មិនទាន់មានគោលការណ៍រួមជាផ្លូវការក្នុងការណែនាំស្តីពីការបែងចែកផលប្រយោជន៍ប្រកបដោយសមធម៌ និងតម្លាភាព។

អង្គការនាំទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច

នៅក្នុងបរិការណ៍នៃការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ គិតមកទល់ពេលនេះរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវវិធានការចំនួន៦ជំរុំចមកហើយ ដែលក្នុងនោះក៏មានកញ្ចប់វិធានការក្នុងការលើកលែងការបង់ថ្លៃអាជ្ញាប័ណ្ណទេសចរណ៍ គ្រប់ប្រភេទ និងការមិនធ្វើសវនកម្មពន្ធដារពេញលេញចំពោះសហគ្រាសក្នុងវិស័យទេសចរណ៍រួមទាំងកញ្ចប់ថវិកាផ្នែកជំនួយសង្គមក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ផងដែរ។ លើសពីនេះទៀត កាលពីពេលថ្មីៗនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានបញ្ចេញនូវថវិកាសន្សំប្រមាណ១៥០លានដុល្លារអាមេរិកទៀតសម្រាប់បម្រើឱ្យការវិនិយោគសាងសង់ និងកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវមួយចំនួនក្នុងទីរួមខេត្តសៀមរាប ដើម្បីជួយធ្វើឱ្យទីក្រុងទេសចរណ៍ដ៏ល្បីល្បាញរបស់កម្ពុជានេះ កាន់តែមានភាពទាក់ទាញចំពោះភ្ញៀវទេសចរមកពីគ្រប់ទិសទីនៃពិភពលោក នៅក្រោយពេលវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ស្រាកស្រាន្តទៅវិញ។

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ការរៀបចំអង្គវេទិកាជាតិដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ គឺជាឱកាសមួយសម្រាប់យើងជួបជុំគ្នាដើម្បីពិនិត្យតាមដានអំពីវឌ្ឍនភាព កាលានុវត្តភាព បញ្ហាប្រឈម ព្រមទាំងរួមគ្នារិះរកវិធានការដោះស្រាយប្រកបដោយគំនិតច្នៃប្រឌិត និងការបំពេញភារកិច្ចតាមគន្លងថ្មី ដើម្បីបញ្ចៀសការឆ្លងជំងឺដ៏កាចសាហាវកូវីដ-១៩ និងដើរទាន់ការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលនៃបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មជំនាន់ទី៤ នាពេលបច្ចុប្បន្នក្នុងបុព្វហេតុផ្តល់ជាផលប្រយោជន៍រួម ដើម្បីជាពុទ្ធិក្នុងការចូលរួមចំណែកលើការងារគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងវិស័យកសិទេសចរណ៍ជាមួយ ដែលមានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងការធានានូវចីរភាពបរិស្ថានសម្រាប់កូនចៅជំនាន់ក្រោយៗទៀត។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថា

ឯកឧត្តម វេង សាខុន

**រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាអនុប្រធានក្រុមការងារ
អន្តរក្រសួងគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងអេកូទេសចរណ៍
ក្នុងកម្មវិធីបិទអង្គវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២**

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១៥កើត ខែមាយ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស ២៥៦៤

ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១

សូមគោរព ៖

- គណៈអធិបតី
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា រៀនកិត្តិយសជាតិ-អន្តរជាតិ
- សមាជិក សមាជិកានៃអង្គវេទិកាជាតិមេត្រី

ឯកឧត្តម វេង សាខុន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាអនុប្រធានក្រុមការងារអន្តរក្រសួងគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងអេកូទេសចរណ៍ក្នុងកម្មវិធីអង្គវេទិកាជាតិ អេកូទេសចរណ៍លើកទី២

បន្ទាប់ពីបានស្តាប់នូវរបាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលនៃវេទិកាជាតិលើកទី១ និងរបាយការណ៍បូកសរុបវេទិកា និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍លើកទី២ ស្តីពីការជំរុញការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ និងអេកូទេសចរណ៍ថ្លែងដោយលោក ជុក ជំនោរ ប្រធានលេខាធិការដ្ឋាន (ក.គ.អ.អ) និងលទ្ធផលនៃកិច្ចពិភាក្សាដែលអង្គវេទិកាបានរៀបរាប់ និងបកស្រាយយ៉ាងក្លាយ ជាពិសេស ចំណាប់អារម្មណ៍ដ៏មានអត្ថន័យរបស់ឯកឧត្តមអភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តសៀមរាប ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និងឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងទេសចរណ៍ និងជាប្រធានក្រុមការងារ ក.គ.អ.អ រួចមក ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវមូលវិចារណ៍ជាវិជ្ជមាន

និងសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះការចូលរួមផ្តល់នូវទស្សនវិស័យដ៏មានតម្លៃក្នុងន័យស្ថាបនាពីគ្រប់គូអង្គពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ក្នុងកិច្ចដំណើរការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រកបដោយភាពទាក់ទាញ ព្រមទាំងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម និងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយភាពបរិស្ថានផងដែរ។ នៅក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ជាថ្មីម្តងទៀត អំពីការប្តេជ្ញា និងសុឆន្ទៈរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងការបន្តកិច្ចសហការឱ្យកាន់តែជិតស្និទ្ធច្រើនទៀតតាមអភិក្រម “រដ្ឋ-ឯកជន-ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងសហគមន៍” ដើម្បីពង្រឹងភាពជាដៃគូ និងបង្កើតឡើងនូវបរិស្ថានអនុគ្រោះសម្រាប់កិច្ចការវិនិយោគវិស័យទេសចរណ៍អេកូទេសចរណ៍ ឆ្លើយតបទៅនឹងវិធានសុវត្ថិភាពទេសចរណ៍ដោយមិនមើលរំលងគោលការណ៍ប្រឡងប្រណាំង “ទីក្រុងស្អាត រមនីយដ្ឋានស្អាត សេវាល្អ បដិសណ្ឋារកិច្ចល្អ” រួមទាំងវិស័យកសិកម្មផងដែរ ដើម្បីលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចជាតិយើងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាកសិករ បងប្អូននៅក្នុងសហគមន៍ដែលប្រកបមុខរបរកសិកម្មជាចម្បង ក្នុងបរិបទដែលប្រទេសជាតិយើងកំពុងទទួលរងនូវហានិភ័យពីវិបត្តិនៃការរាតត្បាតដោយជំងឺឆ្លងកូវីដ-១៩ និងចក្ខុវិស័យក្រោយវិបត្តិកូវីដ-១៩។

ពិតណាស់ថា ទោះបីការខិតខំស្រាវជ្រាវរកវ៉ាក់សាំង និងថ្នាំសម្រាប់ការពារ និងព្យាបាលជំងឺនេះកំពុងមានវឌ្ឍនភាពល្អគួរជាទីសង្ឃឹមក្តី តែគ្មាននរណាដឹងថា វិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩នេះនឹងបញ្ចប់នៅពេលណាពិតប្រាកដនោះឡើយ ហើយក៏គ្មាន